

Katowice, 20 lipca 2012 r.

Znak: WK-6100/5/4/12

Pan
Marek Kotala
Prezydent Miasta
Chorzów

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 5 marca 2012 r. do 11 maja 2012 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Miasta Chorzów za okres od 1 stycznia 2005 r. do 11 maja 2012 r. Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 21 maja 2012 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.).

W zakresie wydatków budżetowych:

- *W latach 2006-2008 z budżetu Miasta Chorzów finansowano koszty usług i robót realizowanych na terenie cmentarzy i ogrodów parafii chorzowskich w przedmiocie wycinki drzew oraz brukowania alejek, czym naruszono art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2000 r. Nr 23, poz. 295 z późn. zm.), w związku z art. 35 ust. 2 i art. 167 ust. 2 ówczesznie obowiązującej ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.).*

Zgodnie z powołaną podstawą prawną utrzymanie cmentarzy wyznaniowych i zarządzanie nimi należy do związków wyznaniowych. Wydatki dokonywane przez jednostki sektora finansów publicznych winny być natomiast zgodne z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków i przeznaczane na realizację zadań określonych w odrębnych przepisach.

Powyższe dotyczyło wydatków wykraczających poza zakres zadań własnych jednostki, a zrealizowanych na podstawie następujących umów:

- *nr 1045/06 z dnia 26 czerwca 2006 r. w przedmiocie wycinki 23 szt. drzew z terenu cmentarza przy ul. Janasa, 3-go Maja oraz nasadzenia 46 szt. drzew na terenie cmentarza parafialnego św. Barbary przy ul. Janasa za wynagrodzeniem w wysokości 52.324,00 zł brutto.*

Do umowy w zakresie wycinki drzew wystawiono fakturę Nr 341/06 z 1 września 2006 r. na kwotę 38.524,00 zł, fakturę sfinansowano z rozdz. 90004 § 4300, zapłata nastąpiła przelewem w dniu 29 września 2006 r.;

- nr IK/06/147 z 18 lipca 2006 r. w przedmiocie wykonania zadania: wybrukowanie alejki na cmentarzu Parafii Rzymskokatolickiej św. Barbary przy ul. 3-go Maja w Chorzowie za wynagrodzeniem 16.714,00 zł brutto. Do umowy wystawiono fakturę Nr FS 167/06 z 6 września 2006 r. na kwotę wynikającą z umowy, fakturę sfinansowano z rozdz. 90095 § 4270, zapłata nastąpiła przelewem w dniu 9 października 2006 r.*
- nr 1577/06 z dnia 28 września 2006 r. w przedmiocie wycinki 2 drzew oraz pielęgnację 13 szt. drzew przy ul. Jansa od strony cmentarza za wynagrodzeniem 13.602,89 zł brutto. Do umowy wystawiono fakturę Nr 376/06 z dnia 9 października 2006 r. na kwotę wynikającą z umowy, fakturę sfinansowano z rozdz. 790004 § 4300, zapłata nastąpiła przelewem w dniu 23 października 2006 r.*
- nr 1904/06 z dnia 21 listopada 2006 r. w przedmiocie wycinki 59 szt. drzew z terenu ogrodu kościoła ewangelickiego przy ul. Powstańców, Sobieskiego za wynagrodzeniem 13.952,79 zł brutto. Do umowy wystawiono fakturę Nr 32/07 z dnia 14 lutego 2007 r. na kwotę wynikającą z umowy, fakturę sfinansowano z rozdz. 90004 § 4300, zapłata nastąpiła przelewem w dniu 27 lutego 2007 r.*

Ww. umowy zawarł w imieniu Miasta Chorzów p. Jan Michalik – były Zastępca Prezydenta Miasta Chorzów ds. Technicznych oraz były Naczelnik Wydziału Usług Komunalnych w zakresie umów na wycinkę drzew, a także Naczelnik Wydziału Inwestycji Komunalnych i Remontów w zakresie brukowania alejek.

Wydziałem merytorycznym w zakresie realizacji ww. umów był Wydział Usług Komunalnych.

- Bezpodstawnie poniesiono w 2008 r. wydatki związane z wykonaniem dokumentacji projektowej dla inwestycji p.n. „Przebudowa torowiska tramwajowego w Chorzowie w ulicy:*

- Armii Krajowej na odcinku od ul. Gałeczki do ul. Dąbrowskiego,

- Wolności na odcinku od granicy z miastem Świętochłowice do ul. Bolesława Chrobrego włącznie”, w łącznej kwocie netto 586.195,00 zł, brutto 715.157,91 zł.

Zadania w zakresie budowy, modernizacji, remontu torowiska są zadaniem podmiotu zarządzającego torowiskiem tramwajowym, co wynika z art. 28a ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.) jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków. Ponadto, w myśl art. 167 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy, wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są przeznaczone na realizację zadań określonych w odrębnych przepisach.

W dniu 29 maja 2009 r. zawarto porozumienie nr DO/142/09 ze spółką Tramwaje Śląskie S.A., na podstawie którego Gmina oświadczyła, iż będzie współuczestniczyć w realizacji projektu w zakresie zadań dotyczących infrastruktury realizowanej na jej obszarze oraz zakupu taboru niskopodłogowego. Na podstawie tegoż porozumienia Gmina, w zamian za nabycie akcji zobowiązała się do opracowania dokumentacji projektowej z zakresu infrastruktury tramwajowej realizowanej na obszarze Gminy dla ww. zadań.

Porozumienie ze strony Miasta Chorzów zostało podpisane przez p. Jana Michalika – byłego Zastępcę Prezydenta Miasta oraz Naczelnika Wydziału Inwestycji Komunalnych i Remontów.

Ww. wydatku dokonano na podstawie:

- faktury VAT FAS/4/2008 z dnia 25 lutego 2008 r. na kwotę 244.245,00 zł netto, 297.978,90 zł brutto, zapłata nastąpiła 21 marca 2008 r. zgodnie z przelewem z tego dnia,
- faktury VAT FAS/28/2008 z dnia 4 listopada 2008 r. na kwotę 94.358,25 zł netto, 115.117,07 zł brutto, zapłata nastąpiła w dniu 18 listopada 2008 r. zgodnie z przelewem z tego dnia,
- faktury VAT FAS/41/2008 z dnia 12 grudnia 2008 r. na kwotę 247.591,75 zł netto, 302.061,94 zł brutto, zapłata nastąpiła w dniu 30 grudnia 2008 r. zgodnie z przelewem z tego dnia.

Faktury zostały sprawdzone pod względem merytorycznym przez Inspektorów Urzędu Miasta Chorzów. Zatwierdzenia do wypłaty ww. wydatków dokonał Naczelnik Wydziału Inwestycji Komunalnych i Remontów.

Uchwałą Zarządu Spółki Tramwaje Śląskie S.A. sporządzoną w formie aktu notarialnego z dnia 16 grudnia 2010 r. wyrażono zgodę na wniesienie aportem dokumentacji projektowej w łącznej kwocie 976.999,99 zł netto.

Do dnia nabycia akcji ww. podmiotu Rada Miasta Chorzowa nie podjęła uchwały w sprawie określania zasad wnoszenia, cofania i zbywania udziałów i akcji przez Prezydenta Miasta Chorzowa. Nie podjęto w tej sprawie również indywidualnej uchwały w sprawie wyrażenia zgody na nabycie akcji.

Dokumentację projektową przekazano spółce Tramwaje Śląskie S.A. na podstawie dowodu PT z dnia 5 lutego 2010 r. oraz SP z dnia 20 grudnia 2010 r. o łącznej wartości 1.036.310,89 zł brutto. Ww. dokumentacja projektowa do dnia jej przekazania, była ujęta w ewidencji księgowej konta 011- „Środki trwale” Urzędu Miasta Chorzów.

Zgodnie z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.) przez środki trwale rozumie się środki, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości, oraz środki trwale stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, w stosunku do których jednostka wykonuje uprawnienia właścicielskie, niezależnie od sposobu ich wykorzystania.

Zapisów w ewidencji księgowej na koncie 011- „Środki trwale” dokonał Inspektor Wydziału Księgowości. Dowody OT zostały sporządzone przez pracowników Wydziału Inwestycji Komunalnych i Remontów.

- W latach 2004-2006 zawarto porozumienia ze spółką Tramwaje Śląskie S.A., na podstawie których Miasto Chorzów dokonało wydatków dotyczących zakupu materiałów niezbędnych do remontu torowisk tramwajowych.

Zadania w zakresie budowy, modernizacji, remontu torowiska są zadaniem podmiotu zarządzającego torowiskiem tramwajowym, co wynika z art. 28a ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 71, poz. 838 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2086 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.) oraz art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.) jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków.

Powyższe dotyczyło:

- porozumienia z dnia 19 kwietnia 2004 r., w którym ustalono wstępny koszt materiałów zakupionych przez Miasto Chorzów na 295.000,00 zł brutto. W § 3 porozumienia, Tramwaje Śląskie S.A. zobowiązały się do zwrotu kosztów poniesionych przez Miasto

Chorzów na zakup materiałów budowlanych do naprawy nawierzchni torowych w terminie do 31 grudnia 2006 r. W § 4 niniejszego porozumienia zapisano, iż rozliczenie kosztów, o których mowa w § 3, polegać będzie na obciążeniu T.Ś. S.A. kosztami zakupu materiałów określonych w § 2 pkt 1 płatnych na podstawie wystawionych przez Miejski Zarząd Ulic i Mostów w Chorzowie (zwanego dalej MZUiM) refaktur, w terminie 30 dni od daty ich otrzymania.

Z wyjaśnień pracowników Urzędu Miasta Chorzów wynikało, iż MZUiM w Chorzowie nie wystawiał refaktur na T.Ś. S.A., pomimo zakupu materiałów na remont torowiska. Zgodnie z notą obciążeniową z dnia 4 listopada 2009 r. faktyczny koszt zakupionych na podstawie ww. porozumienia materiałów wynosił 209.242,20 zł brutto.

- porozumienia z dnia 10 czerwca 2005 r., w którym szacunkowy koszt materiałów zakupionych przez Miasto Chorzów ustalono na kwotę 728.000,00 zł brutto. W § 3 porozumienia zapisano, iż Tramwaje Śląskie winny zwrócić koszty poniesione przez Miasto na zakup materiałów budowlanych użytych do naprawy nawierzchni torowych w terminie 3 miesięcy od przyjęcia przedmiotowych materiałów na majątek T.Ś. S.A. W porozumieniu zapisano również, iż w razie zwłoki w zapłacie należności, o której mowa w pkt 1, Miastu przysługiwać będą ustawowe odsetki. W protokole odbioru końcowego robót z dnia 28 grudnia 2005 r. spisanego przez przedstawicieli Tramwajów Śląskich S.A. oraz MZUiM w Chorzowie, potwierdzono należyte wykonanie na terenie Miasta Chorzów robót związanych z naprawą nawierzchni torowisk tramwajowych, gdzie Miasto Chorzów wydatkowało na ten cel kwotę 659.492,51 zł.
- porozumienia z dnia 3 lipca 2006 r., w którym szacunkowy koszt materiałów zakupionych przez Miasto Chorzów ustalono na 782.000,00 zł brutto. W § 3 porozumienia zapisano, iż Tramwaje Śląskie winny zwrócić koszty poniesione przez Miasto na zakup materiałów budowlanych użytych do naprawy nawierzchni torowych w terminie 3 miesięcy od przyjęcia przedmiotowych materiałów na majątek T.Ś. S.A. W porozumieniu zapisano również, iż w razie zwłoki w zapłacie należności, o której mowa w pkt 1, Miastu przysługiwać będą ustawowe odsetki. W protokole odbioru końcowego robót z dnia 28 grudnia 2006 r. spisanego przez przedstawicieli Tramwajów Śląskich S.A. oraz MZUiM w Chorzowie, potwierdzono należyte wykonanie na terenie miasta Chorzów robót związanych z naprawą nawierzchni torowisk tramwajowych, gdzie Miasto Chorzów wydatkowało na ten cel kwotę 730.243,52 zł brutto.

Do dnia 15 października 2010 r. spółka Tramwaje Śląskie S.A. nie zwróciła kosztów poniesionych przez Miasto Chorzów z tytułu zakupu materiałów w łącznej kwocie 1.598.978,23 zł.

Na podstawie Porozumienia z dnia 15 października 2010 r. spółka Tramwaje Śląskie S.A. oświadczyła, iż jest dłużnikiem Miasta Chorzów z tytułu zwrotu środków pieniężnych poniesionych przez Miasto Chorzów w celu naprawy infrastruktury torowej spółki w łącznej kwocie 1.598.978,23 zł. Natomiast Miasto Chorzów oświadczyło, iż jest dłużnikiem Tramwajów Śląskich z tytułu pokrycia emisji akcji C (umowa objęcia akcji z dnia 7 października 2010 r.) wkładem gotówkowym w kwocie 1.750.350,00 zł.

Porozumienie w imieniu Miasta Chorzów zawarł p. Marek Kopel – były Prezydent Miasta Chorzów ze spółką Tramwaje Śląskie S.A.

Do dnia nabycia akcji ww. podmiotu Rada Miasta Chorzowa nie podjęła uchwały w sprawie określania zasad wnoszenia, cofania i zbywania udziałów i akcji przez Prezydenta Miasta Chorzowa. Nie podjęto w tej sprawie również indywidualnej uchwały w sprawie wyrażenia zgody na nabycie akcji.

W toku kontroli stwierdzono, że w księgach rachunkowych Urzędu Miasta Chorzów nie ujęto należności wymagalnych w łącznej kwocie 1.598.978,23 zł wobec spółki Tramwaje Śląskie S.A. z tytułu naprawy przez Miasto Chorzów infrastruktury torowej spółki. W księgach rachunkowych roku 2010 nie ujęto również kompensaty należności z zobowiązaniami w stosunku do spółki Tramwaje Śląskie S.A. w kwocie 1.598.978,23 zł. Powyższym naruszono art. 4 ust. 1 i 2, art. 20 ust. 1, art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

Zadania w zakresie ewidencji księgowej Urzędu Miasta Chorzów należały do Głównego Specjalisty w ówczesnym Wydziale Księgowości i Windykacji. Nadzór nad pracownikiem sprawował były Główny Księgowy Urzędu Miasta Chorzów.

Miasto Chorzów wystawiło w dniu 4 listopada 2009 r. trzy noty obciążeniowe na rzecz spółki Tramwaje Śląskie S.A. na łączną kwotę 1.598.978,23 zł z tytułu zakupu przez Miasto Chorzów materiałów na remont torowiska. Noty podpisane były ze strony Miasta Chorzów przez Naczelnika Wydziału Inwestycji Komunalnych i Remontów, p. Małgorzatę Kern – Skarbnika Miasta Chorzów oraz p. Marka Kopla – byłego Prezydenta Miasta Chorzów, a mianowicie:

- nota obciążeniowa nr IK/4/2009 z dnia 4 listopada 2009 r., na podstawie której Miasto obciążyło Tramwaje Śląskie S.A. kwotą 209.242,20 zł brutto z tytułu naprawy torowiska na podstawie Porozumienia Nr P/8/2004 – D32/76/2004 z dnia 19 kwietnia 2004 r.,*
- nota obciążeniowa nr IK/3/2009 z dnia 4 listopada 2009 r., na podstawie której Miasto obciążyło Tramwaje Śląskie S.A. kwotą 659.492,51 zł brutto z tytułu naprawy torowiska na podstawie Porozumienia Nr 145/05 z dnia 10 czerwca 2005 r.,*
- nota obciążeniowa nr IK/2/2009 z dnia 4 listopada 2009 r., na podstawie której Miasto obciążyło Tramwaje Śląskie S.A. kwotą 730.243,52 zł brutto z tytułu naprawy torowiska na podstawie Porozumienia Nr DO/114/2006 z dnia 3 lipca 2006 r.*

Powyższe noty obciążeniowe, potwierdzające istnienie należności wobec spółki Tramwaje Śląskie S.A., nie zostały przekazane do ówczesnego Wydziału Księgowości i Windykacji przez Naczelnika Wydziału Inwestycji Komunalnych i Remontów, w celu ujęcia ww. dokumentów w księgach rachunkowych stosownie do postanowień polityki rachunkowości.

Z polityki rachunkowości Urzędu Miasta Chorzów, wprowadzonej Zarządzeniem SK/1/2008 z dnia 30 listopada 2008 r. Prezydenta Miasta wynikało, iż w trakcie roku obrotowego komórki organizacyjne urzędu przekazują dokumenty potwierdzające zajście zdarzenia gospodarczego dotyczącego danego miesiąca do 3 dnia roboczego następnego miesiąca, a na koniec roku obrotowego do 31 stycznia następnego roku.

Odpowiedzialnym za prowadzenie rachunkowości w latach 2008 - 2011 był były Główny Księgowy Urzędu Miasta Chorzów.

Skutkiem powyższego zaniechano ujęcia w sprawozdaniach Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych oraz w sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, należności wymagalnych w kwocie 1.598.978,23 zł.

- Zaniechano podjęcia od 2006 r. do dnia zakończenia kontroli (tj. 11 maja 2012 r.) działań mających na celu naliczenie i wyegzekwowanie odsetek od nieterminowo regulowanych należności od spółki Tramwaje Śląskie S.A. Powyższym naruszono postanowienia § 3 porozumień z dnia 10 czerwca 2005 r. i dnia 3 lipca 2006 r. zawartych ze spółką Tramwaje Śląskie S.A., art. 254 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), art. 138 pkt 1 w związku z 189 ust.1*

ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn.zm.) oraz art. 4 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2008 r. Nr 88, poz. 539 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526 z późn. zm.).

Zgodnie z przytoczonymi przepisami ustawy o finansach publicznych ustalanie, pobieranie i odprowadzanie dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego następuje na zasadach i w terminach wynikających z obowiązujących przepisów. Zgodnie z art. 42 ust. 5 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania. Zgodnie z § 3 ww. porozumień Tramwaje Śląskie winny zwrócić koszty poniesione przez Miasto na zakup materiałów budowlanych użytych do naprawy nawierzchni torowych w terminie 3 miesięcy od przyjęcia przedmiotowych materiałów na majątek TŚ S.A. W porozumieniu zapisano, iż w razie zwłoki w zapłacie należności, o której mowa w pkt 1, Miastu przysługiwać będą ustawowe odsetki.

Przejęcie przez spółkę akcyjną materiałów zakupionych na podstawie porozumienia z dnia 10 czerwca 2005 r. nastąpiło w dniu 28 grudnia 2005 r., natomiast przejęcie przez spółkę akcyjną materiałów zakupionych na podstawie porozumienia z dnia 3 lipca 2006 r. nastąpiło w dniu 28 grudnia 2006 r.

Zgodnie z wyliczeniem przedłożonym kontrolującym przez Głównego Księgowego Urzędu Miasta Chorzów wartość odsetek należnych Miastu Chorzów, za nieterminowe regulowanie należności wynikających z porozumienia zawartego dnia 10 czerwca 2005 r. wynosiła 363.497,84 zł, natomiast wysokość odsetek wynikających z porozumienia z dnia 3 lipca 2006 r. wynosiła 318.516,22 zł.

Ponadto stwierdzono, że Miasto Chorzów, w imieniu którego działał MZUiM w Chorzowie, nie wystawiło refaktury za materiały na remont torowiska. Materiały te zostały zakupione w 2004 r. przez MZUiM i przekazane do spółki Tramwaje Śląskie S.A. Powyższe było wymagane § 4 porozumienia z dnia 19 kwietnia 2004 r., zgodnie z którym rozliczenie kosztów, o których mowa w § 3 porozumienia polegać będzie na obciążeniu T.Ś. S.A. kosztami zakupu materiałów określonych w § 2 pkt 1 płatnych na podstawie wystawionych przez MZUiM refaktur, w terminie 30 dni od daty ich otrzymania.

Zadania w zakresie realizowania porozumienia z dnia 10 czerwca 2005 r. oraz z dnia 3 lipca 2006 r. należały do Naczelnika Wydziału Inwestycji Komunalnych i Remontów.

Wniosek nr 1

Podjąć działania zmierzające do wyegzekwowania odsetek ustawowych za nieterminowe regulowanie należności, wynikających z porozumień z dnia 10 czerwca 2005 r. oraz 3 lipca 2006 r., mając na uwadze § 3 ww. porozumień oraz art. 254, art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Chorzów odpowiedzialnymi za przekazywanie do Wydziału Księgowości dokumentów powodujących zdarzenia gospodarcze, celem ujęcia w księgach rachunkowych, stosownie do postanowień załącznika nr 2 – „Polityka rachunkowości dla jednostki budżetowej Urzędu Miasta Chorzów” do Zarządzenia nr SK.3.2012 Prezydenta Miasta Chorzów z 29 lutego 2012 r. w sprawie wprowadzenia jednolitego tekstu zasad rachunkowości dla Urzędu Miasta Chorzów, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69

ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *W 2010 r. dokonano wydatków dotyczących zakupu akcji w spółce Tramwaje Śląskie S.A. w wysokości 151.371,77 zł oraz wydatków na opracowanie projektu wykonawczego przebudowy torowiska tramwajowego w Chorzowie w kwocie 345.213,64 zł, ze środków zaplanowanych w dziale 600 „Transport i łączność”, rozdziale 60004- „Lokalny transport zbiorowy”, § 6650- „Wpłaty gmin i powiatów na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego oraz związków gmin lub związków powiatów na dofinansowanie zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych”. Zgodnie z art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków. Powyższe wydatki, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207 z późn. zm.), winny być zaklasyfikowane odpowiednio w § 601 „Wydatki na zakup i objęcie akcji, wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego oraz na uzupełnienie funduszy statutowych banków państwowych i innych instytucji finansowych” oraz w § 605- „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych”.*
Rada Miasta Chorzów w uchwale Nr XLV/857/10 z dnia 14 stycznia 2010 r. w sprawie uchwały budżetowej Miasta Chorzów na rok 2010 r., zmienionej uchwałą Nr LIII/1022/10 z 28 października 2010 r. w tabeli nr 2 – „Plan wydatków na rok 2010” powyższy wydatek zaplanowała jako inwestycje i zakupy inwestycyjne. Zgodnie z art. 236 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), w planie wydatków majątkowych wyodrębnia się w układzie działów i rozdziałów planowane kwoty wydatków majątkowych, do których zalicza się wydatki na:
 - 1) inwestycje i zakupy inwestycyjne, w tym na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego,*
 - 2) zakup i objęcie akcji i udziałów,*
 - 3) wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.**W pozycji zakup i objęcie akcji, Rada Miasta nie zaplanowała żadnych wydatków. Wydziałem merytorycznym, w dyspozycji którego były ww. środki był Wydział Inwestycji Komunalnych i Remontów. Wydatki były zatwierdzone do wypłaty przez Naczelnika Wydziału Inwestycji Komunalnych i Remontów.*
- *Nieprawidłowo zaklasyfikowano w latach 2011 i 2012 wydatki budżetowe z tytułu przekazanej przez Miasto Chorzów na podstawie umowy nr IK/11/010 z dnia 21 lutego 2011 r. dotacji w kwocie 3.000.000,00 zł na działalność bieżącą Uniwersytetu Śląskiego w celu umożliwienia realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Śląskie Międzyuczelnianie Centrum Edukacji i Badań Interdyscyplinarnych”, czym naruszono postanowienia załącznika nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 38, poz. 207 z późn. zm.).*
Prawną podstawę zawarcia ww. umowy stanowił art. 94 ust. 6 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).
Środki finansowe zaplanowano w budżecie Miasta Chorzów w § 252- „Dotacja podmiotowa z budżetu dla uczelni publicznej na zadania, o których mowa w art. 94 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym”, zamiast w § 227- „Dotacja podmiotowa z budżetu dla uczelni publicznej lub prowadzącej studia

doktoranckie jednostki naukowej na pozostałe zadania”, służącego do ewidencji dotacji z budżetu dla uczelni publicznych lub prowadzących studia doktoranckie jednostek naukowych, zaliczanych do sektora finansów publicznych, na zadania określone w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, niezaliczane do paragrafu 252.

Wydziałem merytorycznym, w dyspozycji którego były ww. środki był Wydział Inwestycji Komunalnych i Remontów. Zatwierdzenia do wypłaty wydatków z powyższego tytułu dokonał Naczelnik tegoż Wydziału.

Wniosek nr 3

Dokonać zmiany klasyfikacji budżetowej w zakresie dotacji przyznanej na 2012 r. Uniwersytetowi Śląskiemu w Katowicach na podstawie umowy nr IK/11/010 z dnia 21 lutego 2011 r., stosownie do postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 38, poz. 207 z późn. zm.).

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Chorzów w zakresie prawidłowej klasyfikacji wydatków, stosownie do postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- *Na koniec 2010 r. i 2011 r. ujęto na koncie 225- „Rozrachunki z budżetami” zobowiązanie Urzędu Miasta Chorzów wobec Urzędu Skarbowego z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych, naliczonego od dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2010 r. w wysokości 125.306,00 zł oraz za 2011 r. w wysokości 121.526,00 zł. Wysokość dodatkowego wynagrodzenia rocznego, ustalono na podstawie ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. Nr 160, poz. 1080 z późn. zm.) a jego wypłata przypadła w roku następnym. W myśl art. 38 ust. 1 w związku z art. 31 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 51, poz. 307 z późn. zm.), zakłady pracy jako płatnicy, są obowiązane obliczyć i pobrać w ciągu roku zaliczki na podatek dochodowy od osób, które uzyskują od tych zakładów przychody, m.in. ze stosunku pracy, następnie przekazać do Urzędu Skarbowego kwoty pobranych zaliczek w terminie do dnia 20 miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczki. Zobowiązanie wobec Urzędu Skarbowego powstaje w momencie dokonania wypłaty wynagrodzenia, czyli w następnym roku.*
- *Na koniec 2010 r. i 2011 r. ujęto na koncie 229- „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne” zobowiązanie Urzędu Miasta Chorzów wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu kwot składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne obciążających pracownika, naliczonych od dodatkowego wynagrodzenia rocznego, wypłacanego w roku następnym za 2010 r. w wysokości 193.567,20 zł oraz za 2011 r. w wysokości 189.419,37 zł. Na podstawie art. 87 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.) oraz art. 46 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń*

społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.), płatnik składek jest zobowiązany obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Zobowiązanie wobec ZUS z tytułu składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i zdrowotne, (finansowane z wynagrodzeń pracowników) powstaje w momencie dokonania wypłaty tych wynagrodzeń.

Zadania w zakresie m.in. księgowania w systemie komputerowym na odpowiednich kontach operacji finansowych należały, zgodnie z zakresami czynności, do pracowników ówczesnego Wydziału Księgowości i Windykacji. Nadzór w tym zakresie należał do Głównego Księgowego, Naczelnika tego Wydziału.

- Na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych w latach 2010 i 2011, na poszczególnych kontach Urzędu Miasta Chorzów, wykazano stany aktywów i pasywów w kwotach innych od występujących na dzień ich zamknięcia w latach odpowiednio: 2009 i 2010. Naruszono tym art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.). Powyższe stwierdzono w przypadku następujących kont:

a) przełom roku 2009/2010

- konto 221 -04 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, na dzień 31.12.2009 r. posiadało salda: Wn w wysokości 12.222.964,25 zł oraz Ma w wysokości 127.115,66 zł, natomiast na dzień 1.01.2010 r. posiadało saldo Wn w wysokości: 12.223.173,70 zł oraz saldo Ma 127.325,11 zł,

- konto 800 -02 „Fundusz jednostki” na dzień 31.12.2009 r. posiadało saldo Ma w wysokości 306.695.867,58 zł, na dzień 1.01.2010 r. posiadało saldo Ma w wysokości 306.688.989,15 zł,

- konto 855-02-1 „Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek” na dzień 31.12.2009 r. posiadało saldo Ma w wysokości 1.100.548,61 zł, natomiast na dzień 1.01.2010 r. posiadało saldo Ma w wysokości 1.093.670,18 zł.

b) przełom roku 2010/2011:

- konto 221- „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, na dzień 31.12.2010 r. wynosiło: Wn - 34.047.694,69 zł, Ma - 94.663,28 zł, natomiast na dzień 1.01.2011 r. saldo tego konta wynosiło Wn - 34.494.618,00 zł oraz Ma - 544.586,59 zł.

Przyczyną ww. nieprawidłowości było niewłaściwe ewidencjonowanie zdarzeń gospodarczych na tych kontach.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej Urzędu Miasta Chorzów należały do Głównego Specjalisty w ówczesnym Wydziale Księgowości i Windykacji. Nadzór na pracownikiem sprawował były Główny Księgowy Urzędu Miasta Chorzów.

- W latach 2007-2012 (do dnia zakończenia kontroli, tj. do dnia 11 maja 2012 r.) w ewidencji księgowej konta 011-02-1-6 „Prawo użytkowania wieczystego w Wiśle-gmina” widniało prawo użytkowania wieczystego gruntu o wartości 87.138,00 zł, pomimo iż prawo to zostało zbyte na podstawie umów sporządzonych w formie aktów notarialnych z dnia 14 grudnia 2005 r. oraz z dnia 19 lipca 2006. Naruszono tym art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), zgodnie z którymi do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym oraz księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty. Powyższe dotyczyło prawa użytkowania wieczystego gruntu o numerach działek 3157/22 oraz 3192/5.

Wydział Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami pismem z dnia 14 listopada 2005 r. poinformował Wydział Administracyjny o fakcie sprzedaży jednego domku kempingowego

na podstawie umowy sporządzonej w formie aktu notarialnego z dnia 14 grudnia 2005 r. natomiast pismem z dnia 23 czerwca 2006 r. o fakcie sprzedaży dwóch domków kempingowych na podstawie umów sporządzonych w formie aktu notarialnego z dnia 19 lipca 2006 r.

Dowodami LT nr 151 z dnia 30 czerwca 2006 r., LT nr 153 z dnia 28 lipca 2006 r., LT nr 154 z dnia 28 lipca 2006 r. wyksięgowano z ewidencji księgowej konta 011- „Środki trwale” wartość domków (posadowionych na ww. gruncie) w łącznej kwocie 69.920,01 zł, natomiast nie wyksięgowano wartości prawa użytkowania wieczystego gruntu o łącznej wartości 87.138,00 zł.

Dowody LT zostały sporządzone przez Naczelnika Wydziału Administracyjnego, następnie odpowiednio w dniach 30 czerwca 2006 r. oraz 1 sierpnia 2006 r. przekazane do ówczesnego Wydziału Finansowego celem ujęcia w ewidencji księgowej.

Przyczyną powyższej nieprawidłowości było zaniechanie sporządzenia przez Wydział Administracyjny dowodów LT dotyczących zbycia prawa użytkowania wieczystego gruntu o numerach działek 3157/22 oraz 3192/5.

Zadania w zakresie ewidencji księgowej konta 011 należały do Inspektora ówczesnego Wydziału Księgowości i Windykacji, a obecnie Wydziału Księgowości. W okresie od 30 stycznia 2008 r. do 26 listopada 2009 r. osoba ta pełniła stanowisko p.o. Kierownika Referatu Ewidencji Środków Trwałych i Majątku Gminy, podlegające bezpośrednio Naczelnikowi ówczesnego Wydziału Finansowego.

Wniosek nr 5

Wyksięgować z ewidencji księgowej konta 011-02-1-6 „Prawo użytkowania wieczystego w Wiśle-gmina” wartość prawa użytkowania wieczystego gruntu, sprzedanego w latach 2005 i 2006 o łącznej wartości 87.138,00 zł, mając na uwadze art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

Wniosek nr 6

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Księgowości w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej Urzędu Miasta Chorzów, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *Zaniechano ujęcia na koncie 080- „Inwestycje (środki trwałe w budowie)” wszystkich kosztów inwestycji pn. „Budowa Sali gimnastycznej wraz z zapleczem sanitarno – łazienkowym w Szkole Podstawowej nr 1 przy ulicy Dąbrowskiego 41 w Chorzowie”. Do kosztów ww. zadania nie ujęto kwoty 10.200,40 zł dotyczącej należności z tytułu potrącenia za jakość robót malarskich, naliczonej i zaakceptowanej przez strony postępowania w protokole z końcowego odbioru robót (znak: Nr SODiS – IK.2227/18/41/10) z dnia 24 sierpnia 2010 r.*

Zgodnie z art. 28 ust. 8 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) cena nabycia i koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych obejmuje ogół ich kosztów poniesionych przez jednostkę za okres budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia, do dnia bilansowego lub przyjęcia do używania, w tym również: niepodlegający odliczeniu podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy; koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich finansowania i związane z nimi różnice kursowe, pomniejszony o przychody z tego tytułu.

Z tytułu realizacji przedmiotu zamówienia Wykonawca wystawił fakturę końcową VAT nr 03/XI/2010 z dnia 10 listopada 2010 r., duplikat z dnia 12 maja 2011 r. na łączną kwotę 405.580,63 zł brutto, a następnie dokonał jej korekty na podstawie faktury VAT nr 01/V/2011 z dnia 31 maja 2011 r. wystawionej na kwotę 377.562,92 zł. Wartość skorygowanej faktury pomniejszona została o równowartość kwoty 28.017,71 zł, której to część składową stanowiła należność z tytułu potrącenia za jakość robót malarskich w wysokości 10.200,40 zł, pozostała kwota stanowiła różnicę między robotami niewykonanymi i zamiennymi. W księgach rachunkowych roku 2011 Urzędu Miasta Chorzów fakturę VAT nr 03/XI/2010 (co wynika z opisu operacji) ujęto w kwocie 377.562,92 zł.

Zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. W myśl natomiast art. 24 ust. 3 niniejszej ustawy księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bezbłędnie, jeżeli wprowadzono do nich kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania w danym miesiącu dowody księgowe, zapewniono ciągłość zapisów oraz bezbłędność działania stosowanych procedur obliczeniowych.

Wartość inwestycji, z wyłączeniem kwoty 10.200,40 zł, tj. należności z tytułu potrącenia za jakość robót malarskich ujęto na kontach 080- „Inwestycje” i 800- „Fundusz jednostki”, koszty inwestycji zaewidencjonowano na koncie 011- „Środki trwałe”. Nie dokonano przypisu należności, o których mowa powyżej na kontach 760- „Pozostałe przychody i koszty” oraz 221- „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, mając na uwadze zasady funkcjonowania tych kont określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861).

Zgodnie z wyjaśnieniami Naczelnika Wydziału Inwestycji Komunalnych i Remontów, dysponenta środków przewidzianych na realizację ww. inwestycji, potrącenie z tytułu jakości robót malarskich, zostało potraktowane tak samo jak prace nie zrealizowane, a tym samym o uzgodnioną z wykonawcą kwotę (10.200,40 zł) pomniejszono wartość umowy nr IK/09/140 z dnia 24 lipca 2009 r.

Prowadzenie ewidencji księgowej do konta 080 „Inwestycje” należało do zadań pracowników byłego Wydziału Księgowości i Windykacji.

Inwestycję przyjęto do ewidencji środków trwałych na podstawie dowodu OT nr 32/2011/SI GMINA z dnia 1 lipca 2011 r.

Wniosek nr 7

Podjąć działania w kierunku weryfikacji wartości początkowej środka trwałego powstałego w wyniku realizacji inwestycji pn. „Budowa Sali gimnastycznej wraz z zapleczem sanitarno – łazienkowym w Szkole Podstawowej nr 1 przy ulicy Dąbrowskiego 41 w Chorzowie”, mając na uwadze art. 28 ust.8, art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

- W latach 2009 i 2010 zaniechano ujęcia w kosztach inwestycji odsetek od zaciągniętego kredytu na sfinansowanie zadania p.n. „Adaptacja budynku przy Placu Piastowskim”. Powyższym naruszono art. 28 ust. 8 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.). Wartość zapłaconych odsetek od kredytu*

inwestycyjnego na adaptację budynku przy Placu Piastowskim do dnia 28 października 2010 r. wynosiła 137.985,91 zł, w tym: w 2009 r. zapłacono odsetki w wysokości 16.865,75 zł, natomiast w 2010 r. w wysokości 121.120,16 zł. Koszty inwestycji ujęto na koncie 011- „Środki trwałe” dowodami OT nr IK.227/1/12/2010 z dnia 28 października 2010 r., IK.2227/1/11/2010 z dnia 28 października 2010 r.

Z wyjaśnień złożonych w trakcie kontroli przez pracowników Urzędu wynikało, iż przyczyną powyższej nieprawidłowości był brak przepływu informacji pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi Urzędu w tym zakresie.

Do dnia 21 października 2011 r. zadania w zakresie kosztów kredytów i pożyczek należały do Referatu Kredytów i Dotacji znajdującego się wówczas w Wydziale Rozwoju. Wydziałem merytorycznym, do którego obowiązków należało rozliczanie kosztów ww. inwestycji był Wydział Inwestycji Komunalnych i Remontów.

W przepisach wewnętrznych wprowadzonych przez Prezydenta Miasta Chorzowa nie uregulowano kwestii obiegu i kontroli dokumentów księgowych, a w szczególności przepływu informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta Chorzów o kosztach zaciągniętych kredytów na sfinansowanie inwestycji miejskich.

Zgodnie z umową sprzedaży - zawartą w formie aktu notarialnego Rep. A numer 42298/2010 z dnia 28 października 2010 r. opisywana powyżej nieruchomość została zbyta.

- W latach 2008-2011 dokonywano zapisów księgowych dotyczących nabycia przez Miasto Chorzów akcji - na koncie 030- „Długoterminowe aktywa finansowe”, na podstawie wyciągów bankowych oraz uchwał Zarządów spółek wyrażających zgodę na nabycie akcji, sporządzonych w formie aktów notarialnych, przed dniem wydania postanowień sądu rejestrowego. Zdarzenia gospodarcze dotyczące akcji i udziałów dokonane przed wydaniem postanowienia sądu rejestrowego, powinny zostać ujęte na stronie Wn konta 240- „Pozostałe rozrachunki” – zgodnie z treścią załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.). Stosownie do art. 441 § 4 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2000 r. Nr 94, poz. 1037 z późn. zm.), podwyższenie kapitału zakładowego spółki akcyjnej następuje dopiero z chwilą wpisania do rejestru, wobec czego jest to moment, w którym następuje zdarzenie gospodarcze, które powinno zostać wykazane na koncie 030- „Długoterminowe aktywa finansowe”.

W polityce rachunkowości dla jednostki budżetowej Urząd Miasta Chorzów stanowiącej załącznik nr 2 do Zarządzenia Prezydenta Miasta nr SK/1/2008 z dnia 30 listopada 2008 r. w sprawie wprowadzenia zasad rachunkowości dla Urzędu Miasta nie wskazano dokumentów będących podstawą ujęcia nabycia akcji bądź objęcia udziałów na koncie 030- „Długoterminowe aktywa finansowe”.

W zasadach rachunkowości dla Urzędu Miasta Chorzów wprowadzonych Zarządzeniem Nr SK.3.2012 z dnia 29 lutego 2012 r. również nie ujęto powyższych zasad.

Przygotowanie projektu przepisów wewnętrznych regulujących politykę rachunkowości należało do p. Małgorzaty Kern – Skarbnika Miasta Chorzów, która wyjaśniła kontrolującą, że uregulowania dotyczące dokumentów, na podstawie których dokonuje

się ewidencji będą zawarte w instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych, która w chwili obecnej jest w przygotowaniu i w roku bieżącym zostanie wdrożona do stosowania w Urzędzie Miasta Chorzów.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej na koncie 030- „Długoterminowe aktywa finansowe” należały do Głównego Specjalisty w ówczesnym Wydziale Księgowości i Windykacji. Nadzór nad pracownikiem sprawuje Główny Księgowy Urzędu Miasta Chorzów.

Wniosek nr 8

Opracować „Instrukcję obiegu i kontroli dokumentów księgowych” regulującą przepływ informacji pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta Chorzów w sposób umożliwiający prawidłowe ewidencjonowanie zdarzeń gospodarczych w księgach rachunkowych Urzędu Miasta Chorzów w zakresie kosztów inwestycji oraz określającą dokumenty będące podstawą ujęcia w księgach operacji dotyczących nabycia i zbycia przez Miasto akcji i udziałów, stosownie do przepisów ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2000 r. Nr 94, poz. 1037 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Księgowości w zakresie prawidłowej ewidencji księgowej długoterminowych aktywów finansowych, stosownie do przepisów ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2000 r. Nr 94, poz. 1037 z późn. zm.) oraz postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *Na ostatni dzień roku obrotowego 2010 i 2011 nie przeprowadzono inwentaryzacji gruntów. Zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) inwentaryzację gruntów przeprowadza się w drodze weryfikacji poprzez porównanie danych w księgach rachunkowych z danymi wynikającymi z dokumentów i weryfikacji wartości tych aktywów. Zgodnie z § 6 ust. 6 obowiązującego od dnia 1 stycznia 2011 r. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861) inwentaryzacja nieruchomości powinna zapewnić porównanie danych wynikających z ewidencji księgowej z ewidencją gminnego zasobu nieruchomości.*

Ponadto, w księgach rachunkowych w 2009 r. nie rozliczono wyników inwentaryzacji gruntów, czym naruszono art. 27 ust. 2 ww. ustawy. Z protokołu inwentaryzacji składników majątkowych przeprowadzonej za rok 2009 wynikało, iż dokonano porównania ewidencji prowadzonej przez Wydział Gospodarki Nieruchomościami

z ewidencją prowadzoną przez Wydział Księgowości. W wyniku inwentaryzacji stwierdzono, że:

- w kilku przypadkach brak indywidualnego nr identyfikacyjnego działek,
- nieścisłości w nr identyfikacyjnych,
- występują różnice w prowadzonych ewidencjach, część działek figuruje w jednej ewidencji, a nie figuruje w drugiej (są w ewidencji Wydziału Gospodarki Nieruchomościami a nie ma w ewidencji Wydziału Księgowości lub odwrotnie).

Z uzyskanych wyjaśnień Przewodniczącego Komisji Inwentaryzacyjnej wynikało, że nieścisłości w wielu przypadkach są spowodowane brakiem wartości poszczególnych działek, czasem jaki jest potrzebny na przekazanie dokumentów. Ponadto działki, które nie miały podanej wartości, także nie były wprowadzone do ewidencji środków trwałych.

Komisja Inwentaryzacyjna wstrzymała dalsze prace nad wyjaśnianiem różnic aż działki zostaną wycenione zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami, a ewidencja prowadzona przez Wydział Księgowości zostanie uzupełniona o nie wpisane działki wraz z ich wartościami.

Ewidencję analityczną do konta 011- „Środki trwałe” grupa 0 w ujęciu ilościowo – wartościowym zaprowadzono od stycznia 2012 r. Wcześniej ewidencja ta była prowadzona w jednej wartości, co było niezgodne z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.).

Odpowiedzialność za powyższe ponosiła p. Małgorzata Kern – Skarbnik Miasta Chorzów. Zgodnie z instrukcją inwentaryzacyjną wprowadzoną Zarządzeniem Prezydenta Miasta Chorzów Nr Or/155/2010 z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia w życie instrukcji inwentaryzacyjnej oraz zakresu odpowiedzialności pracowników Urzędu Miasta Chorzów w zakresie inwentaryzacji, Skarbnik Miasta odpowiedzialny jest za terminowe złożenie wniosku o przeprowadzenie inwentaryzacji z podaniem propozycji składu osobowego Komisji Inwentaryzacyjnej, w tym osoby Przewodniczącego Komisji oraz terminu zakończenia inwentaryzacji. Skarbnik Miasta ponosi również odpowiedzialność za ustalenie różnic inwentaryzacyjnych w stosunku do stanu księgowego, zaopiniowanie wniosków Komisji Inwentaryzacyjnej w sprawie rozliczenia stwierdzonych różnic pod względem formalno-rachunkowym i przekazanie ich Przewodniczącemu Komisji Inwentaryzacyjnej oraz ujęcie w księgach rachunkowych różnic inwentaryzacyjnych i ich rozliczenie.

Za przeprowadzenie inwentaryzacji, zgodnie z art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), odpowiedzialność ponosił również p. Marek Kopel – były Prezydent Miasta Chorzów oraz p. Andrzej Kotala – Prezydent Miasta Chorzów.

Ww. nieprawidłowość została stwierdzona również w trakcie poprzedniej kontroli gospodarki finansowej Miasta Chorzów przeprowadzonej przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, której wyniki zostały zawarte w wystąpieniu pokontrolnym Nr WK-6100/40/4/08/09 z dnia 11 maja 2009 r. skierowanym do p. Marka Kopla – ówczesnego Prezydenta Miasta Chorzów.

Wniosek nr 10

Przeprowadzić w 2012 r. w Urzędzie Miasta Chorzów inwentaryzację wszystkich aktywów i pasywów jednostki, zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 i 27 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

- *W sprawozdaniach Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za lata 2009 i 2011 ujęto dane niezgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej konta 250- „Należności finansowe” w zakresie udzielonych przez Miasto Chorzów pożyczek. Naruszono tym postanowienia § 9 ust. 2, § 10 ust. 1 pkt 6 lit. b załącznika nr 34 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115, poz. 781 z późn. zm.) oraz § 9 ust. 2, § 10 załącznika nr 39 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103).*

Powyższe dotyczyło:

- *zgodnie z ewidencją księgową konta 250- „Należności finansowe” za rok 2009 wartość udzielonych pożyczek stanowiła łączną kwotę 875.902,00 zł, natomiast w sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za 2009 r. w poz. D.22 pożyczki (udzielone) wykazano kwotę 890.912,00 zł.
Ponadto, zgodnie z ewidencją księgową konta 250 wartość spłaconych w 2009 r. pożyczek wynosiła 890.912,00 zł natomiast w sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za 2009 r. w poz. D.12 spłata pożyczek udzielonych wykazano kwotę 875.902,00 zł.
W trakcie kontroli dokonano korekty sprawozdania Rb-NDS za 2009 r., w wyniku której w poz. D.12 wykazano kwotę 890.912,00 zł, natomiast w poz. D.22 wykazano kwotę 875.902,00 zł.*
- *zgodnie z ewidencją księgową konta 250- „Należności finansowe” wartość udzielonych w 2011 r. pożyczek stanowiła kwotę 13.630.000,00 zł, natomiast w sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za 2011 r. w poz. D.22 pożyczki (udzielone) wykazano kwotę 4.455.000,00 zł.
Ponadto, zgodnie z ewidencją księgową konta 250 wartość spłaconych pożyczek w 2011 r. stanowiła kwotę 13.655.000,00 zł, natomiast w sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za 2011 r. w poz. D.12 spłata pożyczek udzielonych wykazano kwotę 4.430.000,00 zł.
W trakcie kontroli dokonano korekty sprawozdania Rb-NDS za 2011 r., w wyniku której w poz. D.12 wykazano kwotę 4.455.000,00 zł, natomiast w poz. D.22 wykazano kwotę 4.430.000,00 zł.*

W ewidencji księgowej konta 250 za 2011 r. ujęto m.in. kwotę 11.200.000,00 zł stanowiącą pożyczkę udzieloną dla SP ZOZ na podstawie umowy nr 969/2011 z dnia 1 lipca 2011 r. Przedmiotową pożyczkę udzielono w limicie miesięcznym nieprzekraczającym kwoty 2.000.000,00 zł. Z przedłożonych do kontroli dokumentów wynikało, iż w roku 2011 nie udzielono dla ww. podmiotu pożyczki w wysokości 2.000.000,00 zł, gdyż pożyczki udzielono w wysokościach: 1.850.000,00 zł w lipcu 2011 r., 1.850.000,00 zł w sierpniu 2011 r., 1.800.000,00 zł we wrześniu 2011 r., 1.900.000,00 zł w październiku 2011 r., 1.900.000,00 zł w listopadzie 2011 r., 1.900.000,00 zł w grudniu 2011 r., stąd łączna kwota obrotów na tym koncie wynosiła 11.200.000,00 zł. Każda z tych pożyczek została spłacona w przeciągu jednego miesiąca. W sprawozdaniu NDS za 2011 r. w pozycji D.12 oraz D.22 przedmiotową pożyczkę wykazano w kwocie 2.000.000,00 zł.

Sprawozdanie Rb-NDS za 2009 r. podpisali: p. Marek Kopel – były Prezydent Miasta Chorzów oraz p. Małgorzata Kern – Skarbnik Miasta Chorzów, sprawozdanie Rb-NDS za 2011 r. podpisali: p. Andrzej Kotala – Prezydent Miasta Chorzów oraz p. Małgorzata Kern – Skarbnik Miasta Chorzów.

Sprawozdania zostały sporządzone przez Zastępcę Naczelnika Wydziału Budżetu i Analiz. Nadzór nad pracownikiem sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 11

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Budżetu i Analiz w zakresie prawidłowego sporządzania sprawozdań Rb – NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie podatku od nieruchomości :

- *Zaniechano wezwania podatników podatku od nieruchomości o numerach ewidencyjnych: 1/533, 1/193 (zakłady opieki zdrowotnej) do złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn wykazania w latach 2010 - 2011 w deklaracjach na podatek od nieruchomości posiadanych gruntów jako „grunty pozostałe” a nie jako „grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”. Nie wezwano również podatnika podatku od nieruchomości prowadzącego działalność gospodarczą o numerze ewidencyjnym 1/252 do wyjaśnienia przyczyn zwolnienia z podatku od nieruchomości zadeklarowanych powierzchni gruntów jako związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Zgodnie z art.274 a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz.60 z późn. zm.) w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych. Zgodnie z art.272 pkt 3 ustawy Ordynacja podatkowa organ podatkowy dokonuje czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. Powyższe dotyczyło:*
 - *podatnika o numerze ewidencyjnym 1/533 (zakład opieki zdrowotnej), który w złożonych deklaracjach na podatek od nieruchomości na 2010 r. oraz 2011 r. wykazał grunty o powierzchni ponad 700 m² jako „grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej” oraz grunty o powierzchni 11.456 m² jako „grunty pozostałe”. W trakcie kontroli wyjaśniono, że organ podatkowy wezwał ww. podatnika do złożenia deklaracji na 2011 r. jako podmiot korzystający ze zwolnienia na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.). Zwrócono się również do Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o udzielenie m.in. informacji: czy zespół budynków szpitala wpisany do rejestru zabytków jest utrzymywany i konserwowany zgodnie z przepisami o ochronie zabytków. Po otrzymaniu stosownych dokumentów, wyjaśnień organ podatkowy dokona weryfikacji. Zgodnie z art. 7 ust.1 pkt 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, zwalnia się od podatku od nieruchomości grunty i budynki wpisane indywidualnie do rejestru zabytków, pod warunkiem ich utrzymania i konserwacji, zgodnie z przepisami o ochronie zabytków, z wyjątkiem części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej.*

- podatnika o numerze ewidencyjnym 1/193 (zakład opieki zdrowotnej), który w złożonych deklaracjach w latach 2010 - 2011 wykazał posiadane grunty o powierzchni 9.899 m² jako „grunty pozostałe”. Organ podatkowy nie podjął działań w celu wezwania podatnika o złożenie wyjaśnień w sprawie wykazania tych gruntów jako pozostałych nie związanych z działalnością gospodarczą. W trakcie kontroli wyjaśniono, że w marcu 2012 r. wezwano podatnika do złożenia wyjaśnień. Ponadto w wyniku wstępnej kontroli wezwano ww. podatnika do wyjaśnienia różnic w zadeklarowanych powierzchniach pomiędzy danymi zawartymi w deklaracjach za 2011 r., a danymi zawartymi w deklaracjach za 2012 r.
- podatnika o numerze ewidencyjnym 1/252, który w złożonych deklaracjach na podatek od nieruchomości, w danych dotyczących zwolnionych przedmiotów opodatkowania :
 - na rok 2010 wykazał grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej o powierzchni 87.259 m², budynki związane z prowadzoną działalnością gospodarczą o powierzchni 5.053m² oraz budowle,
 - na rok 2011 wykazał grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej o powierzchni 87.259 m², budynki związane z prowadzoną działalnością gospodarczą o powierzchni 4.843 m² oraz budowle,
 - na rok 2012 wykazał grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej o powierzchni 87.259 m², budynki związane z prowadzoną działalnością gospodarczą o powierzchni 4.843 m² oraz budowle.

Ponadto podatnik w informacji prawnej o zwolnieniu z podatku od nieruchomości stwierdził, że nieruchomości zajęte są na prowadzenie statutowej działalności wśród dzieci i młodzieży w zakresie oświaty, wychowania, nauki i techniki. Zgodnie z art.7 ust.1 pkt 5 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz.613 z późn. zm.) zwalnia się nieruchomości lub ich części zajęte na potrzeby prowadzenia przez stowarzyszenia statutowej działalności wśród dzieci i młodzieży w zakresie oświaty, wychowania, nauki i techniki, kultury fizycznej i sportu, z wyjątkiem wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej, oraz grunty zajęte trwale na obozowiska i bazy wypoczynkowe dzieci i młodzieży. Na deklaracjach organ podatkowy dokonał adnotacji o powyższym zwolnieniu z opodatkowania i zerowym wymiarze podatku. Należy zauważyć, że powyższe zwolnienie nie dotyczy budowli związanych w prowadzeniem działalności gospodarczej.

W trakcie kontroli wyjaśniono, że w marcu 2012 r. wezwano podatnika do złożenia korekty deklaracji za lata 2011 – 2012 w związku ze zmianami jakie miały miejsce w 2011 r. (rozbiórki budynków, likwidacja sieci kanalizacyjnej i likwidacja ogrodzenia) oraz do wyjaśnienia zadeklarowanej powierzchni gruntów jako związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wykazanych jako zwolnione z opodatkowania.

Zadania w zakresie prowadzenia postępowania podatkowego w sprawach wymiaru podatku wykonywali pracownicy Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych .

Wniosek nr 12

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Chorzów w zakresie weryfikacji danych deklarowanych do opodatkowania przez podatników podatku od nieruchomości, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2012 r. poz. 749) mając na uwadze art.68 i 69 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz.1240 z późn. zm.).

Wniosek nr 13

Przeprowadzić czynności sprawdzające w zakresie prawidłowości wykazania danych w deklaracjach na podatek od nieruchomości przez podatników o numerach ewidencyjnych nieruchomości 1/533, 1/193, 1/252, stosownie do art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2012 r. poz. 749). W przypadku stwierdzenia niezgodności wszcząć w trybie art. 165 § 1 ww. ustawy Ordynacja postępowanie podatkowe celem ustalenia zobowiązań w prawidłowej wysokości.

W zakresie ulg podatkowych:

– *W toku kontroli postępowań w sprawie udzielania w latach 2008 – 2011 ulg w zapłacie podatku od nieruchomości stwierdzono:*

- *zaniechanie zamieszczenia przez organ podatkowy w decyzjach w sprawie udzielania ulg w zapłacie zobowiązań podatkowych ich prawnego uzasadnienia, czym naruszono art. 210 § 1 pkt 6 w związku z § 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.). Zgodnie z powołaną podstawą prawną, obligatoryjnym elementem decyzji jest jej uzasadnienie faktyczne i prawne, treść uzasadnienia prawnego zawiera natomiast wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji z przytoczeniem przepisów prawa. Powyższe dotyczyło 27 decyzji umorzeniowych dotyczących podatników o następujących numerach kart kontowych: 1/764, 1/364, 1/175, 1/780, 0 8088, 1/320, 1/252.*

Nieprawidłowości w powyższym zakresie stwierdzono również w trakcie poprzedniej kontroli gospodarki finansowej Miasta Chorzów. W wyniku jej przeprowadzenia do Prezydenta Miasta skierowano wystąpienie pokontrolne Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, znak: WK-6100/40/4/08/09 z dnia 11 maja 2009 r.

- *brak wydania stosownych decyzji w sprawie rozstrzygnięcia wniosków podatnika o numerze karty kontowej 1/780. Naruszono tym art. 207 w związku z art. 211 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonym przepisem, organ podatkowy orzeka w sprawie w drodze decyzji, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej. Decyzja rozstrzyga sprawę co do jej istoty albo w inny sposób kończy postępowanie w danej instancji. W myśl art. 211 ww. ustawy decyzję doręcza się stronie na piśmie.*

Powyższe stwierdzono w odniesieniu do wniosków podatnika:

- *z dnia 9 września 2009 r. o umorzenie zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za okres od maja do końca 2009 r. Organ podatkowy orzekł natomiast o umorzeniu zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości na podstawie decyzji Nr PD-3110P/JGU 780/1577, 1722/2009 z dnia 5 października 2009 r. wyłącznie za okres od maja 2009 r. do sierpnia 2009 r.,*
- *z dnia 18 maja 2010 r. o umorzenie zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za okres do końca maja 2010 r. a następnie uzupełnionego pismem z dnia 20 czerwca 2010 r. stanowiącym doprecyzowanie czasu za jaki ma być umorzony podatek od nieruchomości, tj. za okres od września 2009 r. do maja 2010 r. organ podatkowy natomiast w treści postanowienia z dnia 30 sierpnia 2010 r. (znak: PD-3110P/JGU780/2010) zawarł informację stanowiącą o braku wyrażenia zgody na umorzenie całości wnioskowanej zaległości w podatku od nieruchomości za okres od września 2009 r. do maja 2010 r. Przychylił się jednak do umorzenia przedmiotowych zaległości - w części, przy założeniu stanowiącym, że w przypadku akceptacji propozycji przedstawionej przez organ konieczne jest złożenie odrębnego wniosku. Aprobata na częściowe umorzenie zaległości podatnik wyraził poprzez złożenie w dniu 14 września 2010 r. nowego wniosku. Organ podatkowy orzekł natomiast na podstawie decyzji Nr PD-3110P/JGU 780/1191, 1344, 2081/2010 z dnia 15 września*

2010 r. o umorzeniu zaległości podatkowych w podatku od nieruchomości w łącznej kwocie 10.863,00 zł (zaległość podstawowa i odsetki). Zarówno podatnik w treści wniosku z dnia 14 września 2010 r. nie sprecyzował zakresu żądania, tj. jakiego okresu dotyczą zaległości podatkowe, jak i organ podatkowy w treści rozstrzygnięcia jak i uzasadnienia ww. decyzji nie wskazał jakiego okresu dotyczą kwoty umorzonych zaległości podatkowych.

Zgodnie z art. 169 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.), jeżeli podanie nie spełnia wymogów określonych przepisami prawa, organ podatkowy wzywa wnoszącego podanie do uzupełnienia braków w terminie 7 dni, a niewypełnienie tego warunku powoduje pozostawienie podania bez rozpatrzenia.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych ww. podatnik w obu przypadkach został osobiście poinformowany o możliwości umorzenia jedynie faktycznie występujących zaległości podatkowych.

Decyzje w sprawie ulg podatkowych (objęte kontrolą) wydali z upoważnienia Prezydenta Miasta Chorzów: p. Andrzej Kwiatkowski – były Skarbnik Miasta, Naczelnik Wydziału Finansowego, były p.o. Naczelnik Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych (poprzednio – Kierownik Referatu Podatków i Opłat Lokalnych), aktualny Naczelnik Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych, Zastępca Naczelnika Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych.

Prowadzenie postępowań podatkowych dotyczących ulg w zapłacie zobowiązań podatkowych należało do obowiązków pracowników Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych. Nadzór w tym zakresie sprawował od 18 października 2010 r. Naczelnik Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych, poprzednio były Naczelnik tegoż Wydziału.

Wniosek nr 14

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych w zakresie prawidłowego dokonywania czynności związanych z udzielaniem ulg podatkowych, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2012 r. poz. 749), mając na uwadze art. 68 i 69 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie długu publicznego:

- Zaniechano ujęcia w umowie poręczenia z dnia 19 października 2010 r. terminu, do którego poręczenie zostało udzielone. Powyższym naruszono art. 94 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), zgodnie z którym poręczenia i gwarancje, o których mowa w ust. 1, są terminowe i udzielane do określonej kwoty. Poręczenia udzielono dla Regionalnego Towarzystwa Budownictwa Społecznego sp. z o.o. w kwocie 500.000,00 zł.

Umowę poręczenia w imieniu Miasta Chorzowa podpisał p. Marek Kopel – były Prezydent Miasta przy kontrasygnacie p. Małgorzaty Kern - Skarbnika Miasta Chorzów.

W zakresie zamówień publicznych:

- W zakresie przygotowania i przeprowadzenia w 2009 r. postępowania o udzielenie zamówienia pn. „Budowa Sali gimnastycznej wraz z zapleczem sanitarno – łazienkowym w Szkole Podstawowej nr 1 przy ulicy Dąbrowskiego 41 w Chorzowie” stwierdzono:
 - żądanie wśród dokumentów składanych na potwierdzenie spełnienia warunków udziału w postępowaniu załączenia do oferty wykazu podmiotów, które będą uczestniczyć w wykonaniu zamówienia w charakterze podwykonawców, obejmującego m.in. pozycję: nazwa i adres podwykonawcy a więc zakres informacji wykraczających poza dyspozycję znowelizowanej treści art. 36 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych. Zgodnie

z przytoczoną podstawą prawną, zamawiający żąda wskazania przez wykonawcę w ofercie wyłącznie części zamówienia, której wykonanie powierzy podwykonawcom. Zatwierdzenia specyfikacji istotnych warunków zamówienia dokonał Naczelnik Wydziału Inwestycji Komunalnych i Remontów.

- *bezpodstawne wezwanie w dniu 26 czerwca 2009 r. w trybie art. 87 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych wykonawcy, z którym następnie zawarto umowę na realizację zamówienia, do uzupełnienia oferty o referencje na wykonanie posadzki sportowej poliuretanowej. Zamawiający dokonując opisu warunku udziału w postępowaniu w zakresie niezbędnej wiedzy i doświadczenia wymagał wykazania się wykonaniem roboty budowlanej odpowiadającej rodzajowi przedmiotu zamówienia. Tak nieostro postawiony warunek, nie znajduje uzasadnienia dla uznania za prawnie skuteczną czynność wezwania wykonawcy o uzupełnienie oferty w opisanym powyżej zakresie. Za niewłaściwą uznać również należy zastosowaną prawną podstawę wezwania wykonawcy do uzupełniania oferty. Przepisy art. 87 ust. 1 i 2 ustawy Prawo zamówień publicznych odnoszą się do dokumentów stanowiących treść oferty sensu stricto. W odniesieniu natomiast do dokumentów lub oświadczeń, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych zachodzi dopuszczalność ich wyjaśniania w trybie art. 26 ust. 4 ustawy bądź uzupełnienia w trybie art. 26 ust. 3. Nie mniej jednak mając na względzie powyższy stan rzeczy wezwanie wykonawcy we właściwym trybie nie miałyby również podstaw do zastosowania;*
- *nieprawidłowe dokonanie przez zamawiającego, w toku badania i oceny oferty złożonej przez wykonawcę, z którym następnie zawarto umowę na realizację zamówienia, poprawy innej omyłki polegającej na niezgodności oferty ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia i niepowodującej istotnych zmian w treści oferty. Powyższym naruszono art. 87 ust. 2 pkt 3 w związku z art. 89 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.). W myśl przywołanej podstawy prawnej procedura postępowania w zakresie skutecznego poprawienia innych omyłek sprowadza się do czynności dokonania przez zamawiającego poprawek w treści oferty, niezwłocznie zawiadamiając o tym wykonawcę, którego oferta została poprawiona po uprzednim wezwaniu wykonawcy do wyrażenia zgody na taką poprawę. Zgodnie natomiast z art. 89 ust. 1 pkt 7 ustawy Prawo zamówień publicznych zamawiający odrzuca ofertę jeżeli wykonawca w terminie 3 dni od dnia doręczenia zawiadomienia nie zgodził się na poprawienie omyłki, o której mowa w art. 87 ust. 2 pkt 3. Zamawiający pismem z dnia 1 lipca 2009 r., w trybie art. 87 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych wystąpił do wykonawcy o złożenie oświadczenia na okoliczność potwierdzenia wykonania przedmiotu umowy zgodnie ze specyfikacją. Przyczyną wezwania wykonawcy było wystąpienie w treści jego oferty omyłki polegającej na dokonaniu wyceny w pozycjach od 1 do 8 kosztorysu ofertowego dotyczącego instalacji centralnego ogrzewania - rur miedzianych o połączeniach lutowanych, podczas gdy zamawiający zażądał zastosowania rur ze stali węglowej ocynkowanych zewnątrznie o połączeniach zaprasowanych typu Mapress C – Stahl. Przedmiotowe oświadczenie wykonawca złożył w dniu 30 czerwca 2009 r. Zamawiający natomiast pominął tryb zawiadomienia wykonawcy o zakresie wniesionych poprawek. Badania i oceny ofert dokonali, członkowie Stałej Komisji Przetargowej powołanej przez p. Marka Kopla – byłego Prezydenta Miasta Chorzów na podstawie pisma Nr Or. I-0060/19/2004 z dnia 24 czerwca 2004 r.;*
- *udzielenie w toku realizacji ww. zadania inwestycyjnego w trybie z wolnej ręki, na rzecz dotychczasowego wykonawcy, zamówienia dodatkowego o wartości umownej 214.646,03 zł brutto, pomimo braku zaistnienia przesłanek do zastosowania tego trybu udzielenia zamówienia, wymaganych w przepisie art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy*

z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.). Zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 5 ustawy Prawo zamówień publicznych, zasadniczą cechą zamówienia dodatkowego jest konieczność jego wykonania na skutek sytuacji niemożliwej wcześniej do przewidzenia, czego w przypadku opisywanego stanu faktycznego stwierdzić nie można.

Zgodnie z wnioskiem nr 1 o prace dodatkowe z dnia 18 grudnia 2009 r. realizacja robót dodatkowych związana była z propozycją projektanta w zakresie poprawy trwałości oraz estetyki pokrycia dachu sali gimnastycznej poprzez zastosowanie blachy aluminiowo-tytanowej. Pierwotny projekt zakładał pokrycie dachu papką termozgrzewalną. Taki zakres zmiany sposobu wykonania elementu robót, w tym przypadku pokrycia dachowego pozwala na stwierdzenie, iż roboty wykonane w ramach umowy nr IK/10/007 z dnia 11 stycznia 2010 r. stanowią w istocie roboty zamienne. Skoro więc rozwiązania zamienne nie wykroczyły poza zdefiniowany przedmiot zamówienia na roboty budowlane to nie powinno być ono traktowane jako zamówienie dodatkowe, a kwestia udzielenia zamówienia na jego wykonanie rozpatrywana na podstawie przepisu art. 67 ust. 1 pkt 5 ustawy Prawo zamówień publicznych. W takim przypadku zasadnym było natomiast zastosowanie przepisu art. 144 ust. 1 ww. ustawy. Umowę nr IK/10/007 z dnia 11 stycznia 2010 r. z ramienia Miasta Chorzów zawarł p. Jan Michalik – były Z-ca Prezydenta Miasta wraz z Naczelnikiem Wydziału Inwestycji Komunalnych i Remontów.

- W zakresie przygotowania w 2009 r. postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego p.n. „Termomodernizacja budynku Miejskiego Domu Kultury nr 3 przy ul. Stefana Batorego” stwierdzono wystąpienie niezgodności pomiędzy opisem warunków udziału w postępowaniu zawartym w ogłoszeniu o przetargu a opisem spełnienia tych warunków zawartych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Powyższym naruszono przepis art. 41 pkt 7 w związku z art. 36 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.).*

W ogłoszeniu o zamówieniu, zamawiający żądał wykonania w okresie ostatnich pięciu lat co najmniej 1 roboty budowlanej, o wartości nie mniejszej niż 50 % oferowanej ceny brutto o podobnym do zlecanego charakterze. Ponadto zgodnie z treścią ogłoszenia do każdej wymienionej pracy, należało dołączyć referencje wystawione przez zamawiającego. Natomiast w specyfikacji zamawiający zażądał wykazu wykonywanych w okresie ostatnich pięciu lat robót budowlanych, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy – w tym okresie, odpowiadających swoim rodzajem i wartością robotom budowlanym stanowiącym przedmiot zamówienia, z podaniem daty i miejsca wykonania oraz załączeniem dokumentów potwierdzających, że roboty te zostały wykonane należycie. Ponadto w specyfikacji postanowiono, że wykonawca potwierdzi spełnienie warunków udziału w postępowaniu, jeżeli wykaz będzie zawierał co najmniej jedną wykonaną tego typu robotę. Do każdej pozycji wykazu musi być załączony dokument potwierdzający należyte wykonanie zamówienia.

Projekt ogłoszenia o zamówieniu został sporządzony przez pracowników Wydziału Inwestycji Komunalnych i Remontów w Urzędzie Miasta Chorzów. Nadzór w zakresie przygotowania i przeprowadzenia opisywanego postępowania sprawował Naczelnik Wydziału Inwestycji Komunalnych i Remontów;

- W zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, przeprowadzonego w 2009 r. w trybie przetargu nieograniczonego na roboty budowlane w zadaniu inwestycyjnym pn. „Adaptacja budynku przy Placu Piastowskim 17 w Chorzowie na potrzeby Prokuratury Rejonowej” stwierdzono*

zaniechanie przeprowadzenia przez Zamawiającego procedury poprawienia w wybranej ofercie innej omyłki, polegającej na niezgodności tej oferty ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia.

Powyższym naruszone zostały przepisy art. 87 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.).

Stan rzeczy ustalony w toku kontroli jest taki, że wykonawca, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza w niniejszym przetargu nieograniczonym uwzględnił w załączonym do swojej oferty - kosztorysie ofertowym w części dot. Klimatyzacji i wentylacji – poz. 66 – Montaż centrali kompaktowej CUO2A11 – 1 szt. KNR 2-17 20803 z.o.3.3.9.9-020 z ceną jednostkową – 8.749,44 zł netto.

Stwierdzenia natomiast wymaga, że ww. pozycja nie podlegała wycenie, gdyż zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Zamawiającego przekazanymi wykonawcom „poz. 66 omyłkowa nie należy wyceniać”.

W takim stanie rzeczy, poprawienie przez Zamawiającego w wybranej ofercie omyłki, o której mowa w przepisie art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo zamówień publicznych było czynnością obligatoryjną, gdyż bez spełnienia tego obowiązku nie była możliwa prawidłowa ocena ofert.

Przy czym, czynność poprawienia omyłki, o której mowa w art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo zamówień publicznych jest skuteczna, z chwilą zawiadomienia o niej wykonawcy, zaś wykonawca może nie zgodzić się na poprawienie tej omyłki w terminie wskazanym w art. 89 ust. 1 pkt 7 ustawy, co powoduje wówczas, że jego oferta podlega odrzuceniu.

Zamawiający w opisywanym postępowaniu, w toku oceny i badania ofert, nie przeprowadził procedury poprawienia w wybranej ofercie opisywanej omyłki, o której mowa w art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo zamówień publicznych. Tym samym, wskutek zaniechania przeprowadzenia przez Zamawiającego procedury poprawy omyłki, nie zostało obniżone wynagrodzenie kosztorysowe wykonawcy o wartość bezzasadnie ujętej pozycji w wysokości 8.749,44 zł netto.

Natomiast dopiero w przypadku obniżenia przez Zamawiającego ceny ofertowej wykonawcy, owa niezgodność wybranej jako najkorzystniejszej oferty z treścią specyfikacji zostałaby przez Zamawiającego wyeliminowana. Zamawiający posiadał wszelkie informacje niezbędne do stwierdzenia wystąpienia tej omyłki w kosztorysie i jej samodzielnego poprawienia.

O wartość bezzasadnie ujętej pozycji 66 w kosztorysie ofertowym, tj. 8.749,44 zł zostało pomniejszone wynagrodzenie wykonawcy z tytułu wykonania zamówienia dodatkowego, zleconego na podstawie umowy Nr IK.09/233 z dnia 17 grudnia 2009 r.

Obowiązki w zakresie oceny i badania ofert należały do Komisji przetargowej o charakterze stałym, która została powołana przez p. Marka Kopla – Prezydenta Miasta Chorzów na podstawie pisma Nr Or. I-0060/19/2004 z dnia 24 czerwca 2004 r.

- Udzielono w latach 2009 – 2010 w toku realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Adaptacja budynku przy Placu Piastowskim 17 w Chorzowie na potrzeby Prokuratury Rejonowej” - zamówień dodatkowych w trybie z wolnej ręki na łączną kwotę 216.551,83 zł brutto, pomimo braku zaistnienia przesłanki do zastosowania tego trybu udzielenia zamówienia, wymaganej w przepisie art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.).
Zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. a i b ustawy Prawo zamówień publicznych zamówieniami dodatkowymi mogą być wyłącznie zamówienia których wykonanie stało się konieczne na skutek sytuacji niemożliwej wcześniej do przewidzenia, jeżeli:

- z przyczyn technicznych lub gospodarczych oddzielenie zamówienia dodatkowego od zamówienia podstawowego wymagałoby poniesienia niewspółmiernie wysokich kosztów lub
- wykonanie zamówienia podstawowego jest uzależnione od wykonania zamówienia dodatkowego.

Tym samym, nie każde rozszerzenie zakresu zamówienia podstawowego będzie skutkowało tym, iż wystąpi zamówienie dodatkowe. Ma to miejsce w przypadku, gdy zamawiający przy dochowaniu należytej staranności, na etapie przygotowania postępowania o udzielenie zamówienia nie mógł przewidzieć konieczności wykonania pewnych robót. Należy podkreślić, iż nie chodzi zatem tutaj o roboty budowlane nieprzewidziane na etapie zamówienia podstawowego, ale roboty niemożliwe do przewidzenia - pomimo zachowania należytej staranności.

W opisywanym przypadku Zamawiający udzielił w trybie z wolnej ręki na rzecz dotychczasowego wykonawcy – zamówień dodatkowych na podstawie następujących umów:

1. umowa Nr IK/09/200 z dnia 13 października 2009 r.,
2. umowa Nr IK/09/233 z dnia 17 grudnia 2009 r.,
3. umowa Nr IK/10/028 z dnia 25 lutego 2010 r.

W wyniku kontroli ustalono, iż zlecenie w trybie z wolnej ręki na podstawie ww. umów robót budowlanych o łącznej wartości 216.551,83 zł brutto nie było uzasadnione spełnieniem wszystkich obligatoryjnych przesłanek ustawowych, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 5 ustawy Prawo zamówień publicznych, które pozwalają na zastosowanie tego niekonkurencyjnego trybu. Zamawiający nie wykazał spełnienia przesłanki dotyczącej okoliczności, że wykonanie zamówienia dodatkowego stało się konieczne wskutek sytuacji niemożliwej wcześniej do przewidzenia.

Powyższe dotyczyło następujących pozycji zamówień dodatkowych: „roboty budowlane, w tym: ułożenie nadporoży stalowych, pogłębienie piwnic o 10 cm, naprawa sufitu w pomieszczeniu 3.13-3.15 II piętro, rozebranie ścian w miejscach montażu słupów, roboty elektryczne, w tym: wykonanie dodatkowych instalacji elektrycznych, przełożenie kabla energetycznego zasilającego budynek, roboty instalacyjne, w tym: wykonanie drenażu opaskowego, demontaż instalacji gazowej, prace ogólne, w tym: wywóz śmieci z piwnic, roboty budowlane, w tym: ułożenie nadporoży prefabrykowanych, montaż belki żelbetonowej pod schody do kotłowni oraz belek stalowych dla stropu nad parterem i piętrem, roboty sanitarne, w tym: instalacja wody lodowej, montaż wpustów ulicznych z podłączeniem do kanalizacji deszczowej, roboty budowlane, w tym: ułożenie belek dwuteowych, roboty sanitarne, w tym: montaż zabezpieczeń przed przepięciami, sygnalizacji napięcia, kable U/FTP 4*2*24 AWG”.

Zamawiający, dochowując należytej staranności powinien był na etapie przygotowania dokumentacji projektowej przewidzieć konieczność wykonania wyżej wymienionych prac. Należy podkreślić, iż niemożność przewidzenia konieczności udzielenia zamówienia dodatkowego musi mieć charakter obiektywny. Zamawiający nie może powoływać się na ww. przesłankę w sytuacji, gdy na skutek swych zaniechań, czy też zaniedbań powstaje konieczność rozszerzenia wykonania zakresu zamówienia innego niż pierwotnie zakładany.

Brak zatem podstaw prawnych, aby roboty budowlane, będące następstwem niestaránnie przeprowadzonego procesu inwestycyjnego, można było zlecić w trybie z wolnej ręki jako zamówienia dodatkowe.

Ww. zamówienia dodatkowe zostały udzielone w trybie z wolnej ręki przez p. Jana Michalika – Zastępcę Prezydenta Miasta Chorzowa oraz Naczelnika Wydziału Inwestycji Komunalnych i Remontów w Urzędzie Miasta Chorzów.

- Zaniechano dopełnienia obowiązku niezwłocznego zamieszczenia w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszeń o udzieleniu zamówień dodatkowych, czym naruszono art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.) w następującym brzmieniu: „Jeżeli wartość zamówienia lub umowy ramowej jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego albo umowy ramowej zamieszcza ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych”.

W toku kontroli ustalono, że:

- Umowa o zamówienie dodatkowe Nr IK/09/200 została zawarta przez strony z datą: „13 października 2009 r.” natomiast ogłoszenie o udzieleniu tegoż zamówienia zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych pod nr 385632-2009 w dniu 5 listopada 2009 r. Tym samym, Zamawiający potrzebował na czynność zamieszczenia ogłoszenia o udzieleniu zamówienia 18 dni roboczych, licząc od dnia podpisania przedmiotowej umowy o zamówienie dodatkowe.
- Umowa o zamówienie dodatkowe Nr IK/09/233 została zawarta przez strony z datą: „17 grudnia 2009 r.” natomiast ogłoszenie o udzieleniu tegoż zamówienia zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych pod nr 3916-2010 w dniu 6 stycznia 2010 r. Tym samym, Zamawiający potrzebował na czynność zamieszczenia ogłoszenia o udzieleniu zamówienia 13 dni roboczych, licząc od dnia podpisania przedmiotowej umowy o zamówienie dodatkowe.
- Umowa o zamówienie dodatkowe Nr IK/10/028 została zawarta przez strony z datą: „25 lutego 2010 r.” natomiast ogłoszenie o udzieleniu tegoż zamówienia zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych pod nr 68514-2010 w dniu 11 marca 2010 r. Tym samym, Zamawiający potrzebował na czynność zamieszczenia ogłoszenia o udzieleniu zamówienia 11 dni roboczych, licząc od dnia podpisania przedmiotowej umowy o zamówienie dodatkowe.

Obowiązki w zakresie zamieszczenia ogłoszeń o zamówieniach należały do Inspektora w Wydziale Inwestycji Komunalnych i Remontów w Urzędzie Miasta Chorzów. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik Wydziału Inwestycji Komunalnych i Remontów.

- Określenie warunku udziału w postępowaniu, dotyczącego posiadania niezbędnej wiedzy i doświadczenia, w sposób naruszający przepis art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.). Zgodnie z powyższym przepisem, zamawiający nie może określać warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję.

Zamawiający w opisie sposobu dokonania oceny spełnienia warunku udziału w postępowaniu zobowiązał wykonawców do wykazania się (na podstawie stosownego wykazu) wykonaniem w okresie ostatnich 5 lat, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy – w tym okresie, co najmniej jedną robotą odpowiadającą swoim rodzajem i wartością robotom budowlanym stanowiącym przedmiot zamówienia o wartości nie mniejszej niż 50% oferowanej ceny, z podaniem daty i miejsca wykonania oraz załączeniem dokumentów potwierdzających, że roboty te zostały wykonane należycie.

Powyższy opis warunku udziału w postępowaniu odnosi się wprost do wartości ceny ofertowej każdego wykonawcy. W tym przypadku ustalenie ceny ofertowej przez wykonawcę na określonym poziomie miało znaczenie dla oceny spełniania warunku udziału w postępowaniu.

Tym samym, przy wskazanym opisie warunków udziału w postępowaniu to wykonawcy kształtowali powyższy warunek w zależności od wysokości zaproponowanej ceny ofertowej.

Powyższą nieprawidłowość stwierdzono w odniesieniu do następujących postępowań o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzonych w 2009 r. :

- „Budowa Sali gimnastycznej wraz z zapleczem sanitarno – łazienkowym w Szkole Podstawowej nr 1 przy ulicy Dąbrowskiego 41 w Chorzowie” – w odniesieniu do treści specyfikacji oraz ogłoszenia o zamówieniu,
- „Termomodernizacja budynku Miejskiego Domu Kultury nr 3 przy ul. Stefana Batorego” – w odniesieniu do treści ogłoszenia o zamówieniu,
- „Adaptacja budynku przy Placu Piastowskim 17 w Chorzowie na potrzeby Prokuratury Rejonowej” – w odniesieniu do treści ogłoszenia o zamówieniu.

Zatwierdzenia specyfikacji istotnych warunków zamówienia dokonał Naczelnik Wydziału Inwestycji Komunalnych i Remontów.

Projekt specyfikacji / ogłoszeń o zamówieniu został sporządzony przez pracowników Wydziału Inwestycji Komunalnych i Remontów w Urzędzie Miasta Chorzów. Nadzór w zakresie przygotowania i przeprowadzenia opisywanego postępowania sprawował Naczelnik Wydziału Inwestycji Komunalnych i Remontów.

- *Ograniczenie w treści ogłoszeń o zamówieniu do referencji katalogu dokumentów, na podstawie których wykonawcy winni byli potwierdzić spełnienie warunku udziału w postępowaniu, polegającego na posiadaniu niezbędnej wiedzy i doświadczenia. W przepisach ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.), brak jest definicji ustawowej dokumentu potwierdzającego należyte wykonanie zamówienia publicznego. Również postanowienia § 1 ust. 2 pkt 1 obowiązującego ówczesnie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 maja 2006 r. w sprawie rodzajów dokumentów jakich może żądać zamawiający od wykonawcy oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. z 2006 r. Nr 87, poz. 605 z późn. zm.) nie formułują katalogu dokumentów potwierdzających fakt należytego wykonania zamówienia.*

Dokumentami potwierdzającymi należyte wykonanie dostaw, usług lub robót budowlanych mogą być m.in. referencje, protokoły odbioru, itp., a wybór rodzaju dokumentu należy do wykonawcy.

Powyższą nieprawidłowość stwierdzono w odniesieniu do następujących postępowań o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzonych w 2009 r. :

- „Budowa Sali gimnastycznej wraz z zapleczem sanitarno – łazienkowym w Szkole Podstawowej nr 1 przy ulicy Dąbrowskiego 41 w Chorzowie”,
- „Termomodernizacja budynku Miejskiego Domu Kultury nr 3 przy ul. Stefana Batorego”,
- „Adaptacja budynku przy Placu Piastowskim 17 w Chorzowie na potrzeby Prokuratury Rejonowej”.

Projekt ogłoszeń o zamówieniu został sporządzony przez pracowników Wydziału Inwestycji Komunalnych i Remontów w Urzędzie Miasta Chorzów. Nadzór w zakresie przygotowania i przeprowadzenia opisywanego postępowania sprawował Naczelnik Wydziału Inwestycji Komunalnych i Remontów.

Wniosek nr 15

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Chorzów w zakresie odpowiednio: sporządzenia specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz ogłoszenia o zamówieniu oraz o udzieleniu zamówienia, badania i oceny ofert, udzielenia zamówień w trybie z wolnej ręki, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759z późn. zm.) mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy

z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie gospodarki nieruchomości:

- *Bezpodstawnie pobierano od nabywców nieruchomości komunalnych dodatkowe opłaty z tytułu pokrycia kosztów przygotowania nieruchomości do sprzedaży. W regulaminie w sprawach sprzedaży, oddanie w użytkowanie wieczyste oraz użytkowanie, wydzierżawienie i najem nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych, wprowadzonym Zarządzeniem Nr OR/107/2009 Prezydenta Miasta Chorzów z dnia 7 sierpnia 2009 r., zapisano iż nabywcę nieruchomości obciążają koszty niezbędnej dokumentacji poniesione przez Miasto na przygotowanie jej do sprzedaży, oddania w użytkowanie wieczyste lub użytkowa.*

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynikało, iż w latach 2010-2011 Miasto Chorzów obciążyło kosztami przygotowania nieruchomości do sprzedaży w łącznej kwocie 117.917,97 zł.

W przepisach ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.) nie przewidziano możliwości poboru opłat z ww. tytułu. Zgodnie z art. 25 ust. 2

w związku z art. 23 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta, co polega na wykonywaniu czynności polegających m.in. na zapewnieniu wyceny tych nieruchomości.

Projekty Regulaminów postępowania w sprawach o sprzedaż, oddanie w użytkowanie wieczyste oraz użytkowanie, wydzierżawienie, najem nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych sporządził Kierownik Referatu Gospodarki Nieruchomościami Miejskimi.

Wniosek nr 16

Dostosować postanowienia obowiązującego w Urzędzie Miasta Chorzów Regulaminu postępowania w sprawach o sprzedaż, oddanie w użytkowanie wieczyste oraz użytkowanie, wydzierżawienie, najem nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych do przepisów ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.).

W zakresie rozliczeń z jednostkami organizacyjnymi:

- *Zaniechanie dokonania kontroli merytorycznej jednostkowych sprawozdań Rb – 30 S z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za lata 2010 i 2011 przedkładanych przez Zakład Komunalny „PGM.” Naruszono tym § 9 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103 z późn. zm.), zgodnie z którym jednostki otrzymujące sprawozdania są uprawnione do kontrolowania merytorycznej prawidłowości złożonych sprawozdań; w tym celu mogą żądać przedstawienia wskazanych ksiąg rachunkowych i dokumentów. Powyższa nieprawidłowość polegała na wykazaniu w sprawozdaniach Rb – 30 S za ww. okres, w części A jako przychody wykonane w paragrafie 265 „Dotacja przedmiotowa z budżetu otrzymana przez samorządowy zakład budżetowy” kwotę otrzymanej dotacji przedmiotowej w wysokości brutto. Natomiast zgodnie z § 13 ust. 2 załącznika nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103 z późn. zm.), w sprawozdaniu Rb-30S z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych, w dziale A. „Przychody”: w kolumnach: „Plan”, „Wykonanie” wykazuje się według paragrafów:*
 - przychody,

- dotacje (bez dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji). Dotacje przedmiotowe wykazuje się w kwotach netto, tj. bez podatku VAT. Rozliczenie podatku VAT z właściwym urzędem skarbowym wykazuje się w informacji 2 części D sprawozdania.

Kontroli merytorycznej przedkładanych przez Zakład Komunalny „PGM” sprawozdań dokonywał Zastępca Naczelnika Wydziału Budżetu i Analiz. Nadzór nad pracownikiem sprawował Naczelnik Wydziału Budżetu i Analiz.

Wniosek nr 17

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Budżetu i Analiz w zakresie kontroli merytorycznej sprawozdań Rb – 30 S z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych, mając na uwadze § 9 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103 z późn. zm.).

W zakresie ustaleń ogólnie-organizacyjnych:

- Nie powierzono p. Małgorzacie Kern – Skarbnikowi Miasta Chorzów obowiązków i odpowiedzialności w zakresie wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi, wynikającej z art. 54 ust. 1 pkt 2 aktualnie obowiązującej ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), a wcześniej z art. 45 ust. 1 pkt 2 poprzednio obowiązującej ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.).

Powołanie na stanowisko Skarbnika Miasta Chorzów p. Małgorzaty Kern nastąpiło na podstawie Uchwały Rady Miasta Chorzów Nr XLI/768/09 z dnia 8 października 2009 r.

Powierzenie obowiązków i odpowiedzialności w powyższym zakresie należało do kompetencji p. Andrzeja Kotali – obecnego Prezydenta Miasta Chorzów, poprzednio, tj. do dnia 13 grudnia 2010 r. do p. Marka Kopla – byłego Prezydenta Miasta Chorzów.

Wniosek nr 18

Powierzyć na piśmie Skarbnikowi Miasta Chorzów obowiązki i odpowiedzialność w zakresie wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi określonej przepisem art. 54 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wносить do Kolegium tutejszej Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Informuję również, że inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 8 do 25 maja 2012 r. kontrolę problemową w zakresie gospodarki finansowej w Miejskim Ośrodku Rekreacji i Sportu w Chorzowie, za okres od 1 stycznia 2008 r. do dnia 25 maja 2012 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli podpisanym w dniu 31 maja 2012 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej. Do Dyrektora MORiS w Chorzowie zostanie skierowane odrębne wystąpienie pokontrolne.